

ZALKA MÁTÉ ÉS A SZOVJET IRODALOM

(BIBLIOGRÁFIA)

Osszeállította: FENYVESI ISTVÁN

Az alábbi adatközléssel a moszkvai magyar emigrációs irodalom egyik vezetőalakjára, Zalka Mátéra vonatkozóan kívánjuk elősegíteni a további kutatómunkát.

RADÓ GYÖRGY értékes munkája [1], mely — mint a szerző előszavában rámutat — nagyrészt még 1946-ban és jórészt a moszkvai Külföldi Irodalom Könyvtárának magyar katalógus-anyaga alapján készült, szükségszerűen, mondhatni: a tér és idő korlátainál fogva is, kiegészítésre szorul.

Az 1955-ben a moszkvai Össz-szövetségi Könyvkamara gondozásában megjelent bibliográfiai összeállítás [2] néhány, a RADÓ óta megjelent orosz nyelvű kiadás, valamint más nyelvekre fordított Zalka-művek tekintetében hasznosan egészítette ki ez utóbbit.

Azonban mindkét bibliográfia egyrészt csupán szépirodalmi műveire szorítkozik és egyáltalán nem öleli fel cikkeit, beszédeit, levelezését, másrészt megjelenési idejéből következően sem tükrözheti egyik sem a teljes anyagot.

1. Az 1954 végén lezárt szovjet bibliográfia 12 nyelven megjelent műveinek 67 kiadását fixálja, összesen 893 ezer példányban. Mint az alábbi adattár mutatja, az azóta eltelt évtizednyi idő alatt újabb 10 kiadásra került sor, mely újabb 9 néphez vitte el műveit összesen több mint 127 ezer példányban. Jóllehet ezek többsége nem orosz nyelven jelent meg (és ebben az értelemben közlésünk túlmutat a magyar—oroszi irodalmi kapcsolatokon), szükségesnek látszott kimutatni ezeket az új kiadásokat is, mivel jól demonstrálják, hogyan válik egy magyar forradalmi író életműve részévé a lett, kazah, üzbég stb. szocialista nemzeti kultúráknak. Ezek a kiadások az I. A. részben foglalnak helyet.

2. Jelen bibliográfia azonban zömmel azokat a könyvészeti adatokat tartalmazza, melyek Zalka Máténak a szovjet irodalommal való kapcsolataira vonatkoznak.

Ezek mindenekelőtt a közvetlenül irodalmi vonatkozású írásai: aktuális elvi irodalompolitikai kérdésekről, valamint a szovjet népek irodalmának képviselőiről írott cikkei, beszédei, ezekkel folytatott levelezése. Ennek az anyagnak a többsége még Zalka életében megjelent. A többi (mint pl. a Gorkijről, Sevcsenkóról szóló cikkei, a Furmanovnak szentelt írások zöme, vagy Zalka és Osztrovszkij levelezése) az író archívumának folyamatos közzlése során került napvilágra. Ugyanitt közöljük két olyan írásának adatait is, melyek ön-életrajzára, illetve a magyar irodalom hagyományaira vonatkoznak. Végül a teljesség kedvéért ide vettük fel az olyan dokumentumokat is, amelyeken alá-

írása más, szovjet és külföldi írókai mellett szerepel (felhívások stb.). Ezeket az orosz cím előtt csillaggal jelöljük.

Ezek az írások az I. B. a. jelzés alatt következnek.

Az I. B. b. részben az írónak a szovjet valóságot tükröző egyéb publicisztikai írásai sorakoznak fel.

3. A róla szóló szovjet anyag 1930-cal kezdődik ekkor jelenik meg L*** tollából az első, életrajzi vázlatzerű ismertetés az INTERNACIONALNAJA LITERATURA hasábjain.

Ez az anyag, mely talán a legérdekesebb adalékokat szolgáltatja a kapcsolatok történetének vizsgálatához, első részében (II. A.) a szovjet sajtóban több mint három évtized alatt megjelent megemlékezéseket, könyveinek ismertetéseit és a róla megírt életrajzi jellegű könyveket és ezek kritikáit tartalmazza. A teljesség kedvéért felvettük a magyar szerzők tollából származó cikkeket is, valamint a moszkvai SARLÓ ÉS KALAPÁCS és ÚJ HANG c. folyóiratokban megjelent néhány rávonatkozó írást is. Ugyancsak szerepel összeállításunkban néhány, témájában ugyan messzebbre mutató cikk (ILLÉS B. 1934, JEAN RICHARD BLOCH 1937, V. DRUZIN 1938.) is, mivel bennük lényeges megállapításokra találunk írónkra nézve is.

A II. B. részben azokat a szovjet írók tollából megjelent szépirodalmi műveket (versek, elbeszélések, dráma, regények) és első leőhelyüket tüntettük fel, melyek Zalka halála óta keletkeztek és jellemző példái annak, hogyan kel új életre egy hősi életpálya az utókor művészi tudatában. Ide soroltuk a Zója anyjának könyvét (melynek néhány lapja meghatóan bizonyítja, milyen szerepe volt Zalka élete példájának is e nagyszerű jellem kialakításában) ugyanúgy, mint N. OSZTROVSKIJ „A vihar szülöttei” c. torzóban maradt regényét is, ahol „a bátor magyar hadnagy” alakjában az író Zalkát formálta meg. A folyóiratban közölt folytatások (melyekre mi is utalunk) még egyenesen „Zalka” néven emlegetik.

4. Jelen adattár a szerző korábban publikált írásához [kapcsolódik]. Összeállítása a moszkvai Lenin Könyvtár és a leningrádi Szalutikov-Šcsedrin Könyvtár folyóiratanyaga és főkatalógusai, valamint a Szovjet Írószövetség központi katalógusa anyagának feldolgozásával történt. Az 1956 utáni adatokat a szovjet könyvészet nélkülözhetetlen LETOPISZ-ei segítségével [4] egészítettük ki. Az adattár 1963 végével zárul.

5. Az adattárban szereplő írások orosz címének magyar fordítását kizárólag a Zalka-művek esetében adjuk meg az orosz cím alatt. Ugyanitt utalunk szögletes zárójelben az írás témájára is, ha ez a címből nem derül ki. (Pl. „A kitüntetésnél” — [N. Osztrovszkijnál]).

Valamennyi csoporton belül a közlés időrendje határozza meg az egyes adatok egymásutánját. Ugyanazon éven belül az I. részben a mű címének, a II. részben a szerző nevének az orosz betűrendben elfoglalt helye a mérvadó.

Az önálló kötetként megjelent művek orosz címét dőlt betűvel jelöljük. A folyóiratok, lapok címét nagybetűvel, míg a könyvismertetések adatait apró betűvel jelöljük.

ROVIDÍTÉSEK:

Зв. Звезда

Зн. Знамя

ЛГ Литературная газета

МГ Молодая Гвардия

НМ Новый Мир

СП Советский Писатель

I. A.

- 1941 *Следуй за мной!* Сборник рассказов М. Залка и др. М. Изд. СП. 1941. 84 с тир. 15 000.
Kövess!
- 1955 *Избранное* Предисл. И. Эренбурга. Вступ. ст. В. Байкова. М. 1955. Гослитиздат. 526 с.
Válogatott művei.
- 1956 *Избранные произведения.* Пер. Р. Хайруллин. Алма-Ата. Казгослитиздат. 1956. 340 с. тир. 10000
Válogatott művei.
Янош-солдат. Рассказы. Вступ. ст. К. Симонова. Пер. Р. Хайруллин. Алма-Ата. Казгослитиздат. 1956. 156 с тир. 10000.
János, a katona.
- 1958 *Рассказы.* Пер. М. Большакова и В. Дмитриева. Йошкар-Ола. Маркнигоиздат. 1958. 60 с. тир. 1600.
Elbeszélések.
Хищники. Рассказы. Ашхабад. Туркменгосиздат. 1958. 88 с тир. 4000
Ragadozók.
- 1959 *Избранное.* Вступ. ст. И. Эренбурга. Пер. З. Сепунару. Кишинев. Картя Молдовянескэ. 1959. 614 с т. 50 000
Válogatott művei.
Янош-солдат. Рассказы. Пер. Зазянкowa Б. X. Грозный. Чечено-Ингуш. кн. издательство. 1959. 138 с тир. 1000
János, a katona.
Янош-солдат. Рассказы. Вступ. ст. К. Симонова. Пер. X. Рузиматов. Ташкент. Гослитиздат. УзССР. 1959. 160 с тир. 30000
János, a katona.
- 1960 *Добердо.* Роман и повести. Послесловие И. Эренбурга. Пер. Г. Калнинь. Рига. Латгосиздат. 1960. 578 с тир. 15000.
Doberdó.
На родине. Рассказы. Пер. К. Саякбаев. Фрунзе. Киргизгосиздат. 1960. 120 с. тир. 5000.
Othon.

I. B. a.

- 1924 Социальные мотивы в венгерской литературе. КНИГОНОЩА 1924. № 46(77) с.3 4.
Szociális motívumok a magyar irodé
- 1929 О творчестве и „социальном заказе”. ОКТЯБРЬ 1929 № 4 с.181 183.
Az alkotásról és a „társadalmi megrendelésről”.
- 1930 Рождение новой литературы. (На съезде писателей Удмуртии) ЛГ 1930 № 4.
Egy új irodalom születése (Az udmurt írók kongresszusán).
- 1931 На пленуме всемирной революционной литературы МГ 1931 № 1 с. 87 92.
A világ forradalmi íróinak plénumán.
О Дм. Фурманове
D. Furmanovról.
ЛОКАФ 1931 № 2 с. 146–147
- 1932 Записки „средняка”
Egy „középparaszt” jegyzetei.
ЛГ 1932 № 45.
Письмо к А. М. Горькому от 26 сентября 1932 г.
Levél Gorkijhoz.
Переписка А. М. Горького с зарубежными литераторами. Архив А. М. Горького т. 8. Изд. АН СССР М. 1960. с. 168.
- 1934 Письмо к А. М. Горькому август 1934 г.
Levél Gorkijhoz.
Переписка А. М. Горького с зарубежными литераторами. Архив А. М. Горького. т. 8. Изд. АН СССР М. 1960. с. 168–169.
Письмо к А. М. Горькому август 1934 г.
Levél Gorkijhoz.
Переписка А. М. Горького с зарубежными литераторами. Архив А. М. Горького т. 8. Изд. АН СССР М. 1960. с. 169.

- 1935 У орденоноса
A kitüntetettnél [N. Osztrovszkijnál].
ЛГ 1935 № 55.
- 1936 В гостях у Островского
Látogatóban N. Osztrovszkijnál.
РАБОЧАЯ МОСКВА 1936 № 31
О живом и мертвом.
Az élőről és a halotról [D. Furmanovról].
ЛГ 1936 № 16
- 1937 Автобиография
Önéletrajz.
Книжные новости 1937 № 18.
- 1938 С. Трегуб: Памяти Н. Островского
Sz. Tregub: N. Osztrovszkij emlékének [Zalka Osztrovszkijről].
Правда 1938 XII 22.
- 1939 В гостях у щевченко
Vendégségben Sevcenkónál [Sevcsenko sírjánál].
ЛГ 1939 № 28
О великом мастере
A nagy mesterről [Gorkijről].
ЛЕНИНГРАДСКАЯ ПРАВДА 1939 № 138.
- 1950 С. Трегуб: Николай Островский Изд. МГ 1950 Серия „Жизнь замеч. людей”,
с. 183.
[Zalka Osztrovszkijről].
- 1951 „Митяй”
Mitya [Furmanovról].
ЛГ 1951 № 15
- 1957 Новогоднее слово.
Челюскинская эпопея как литературная тема.
Újévi köszöntő. A cseljuszkinisták éposza mint irodalmi téma.
НМ 1957 М 6 с. 209–211.
- 1958 Переписка М. Залка и Н. Островского. (Подготовка к публикации и комментарии
Я. Гордона)
Zalka és Osztrovszkij levelezése.
Литературный Таджикистан, 1958 кн. I с. 132–133
- 1961 О Фурманове. (Текст речи на торж. заседании МАПП 15. III. 1931). Вступ. ст.
и публикация П. Куприяновского.
Furmanovról.
НМ 1961 № 11 с. 278–280.
- 1962 Разве это не сказочно? Письмо к Островскому от 25. II. 1935
Hát nem mesebeillő dolog ez? [Levél Osztrovszkijhoz].
ЛГ 1962, 9 июня.

I. B

- 1930 В гостях у бессмертных. Очерк. К. 10-летию взятия Перекопа.
Vendégségben a halhatatlanoknál. Perekop elfoglalásának 10. évfordulójára.
МГ 1930 № 21
О фельетонисте Ковинько и шантеклере Куриц
Kovinyko tárcsaíróról és Kuricről, a zsarolóról.
ЛГ 1930 № 5
По следам собственных записок
Feljegyzéseim nyomában.
МГ 1930 № 12 с. 73–78.
- 1931* Позор американскому фашизму!
Gyalázat! [Egy négerek ellen hozott halálos ítélet margójára.]
ЛГ 1931 № 36
* Призыв к писателям всего мира
Felhívás az egész világ íróihoz. Az I. világháború kitörésének 17. fordulója elé.
ЛГ 1931 № 41
* Руки прочь от Горького!

- El a kezekkel Gorkijtől! A burzsoá sajtó Gorkij-ellenes hadjárataról.
ЛГ 1931 № 3
- 1932 *Глазами иностранцев*. 1932.
Ответы писателей на вопрос „Что вы будете делать в случае войны с СССР?
Írók válasza egy körkérdésre: „Mit tenne Őn a Szovjetunió ellen indított háború
esetén?”
Ответ на анкету ЛГ об изучении ленинских работ
Válasz a *Literaturnaja Gazeta* körkérdésére: „Hogyan tanulmányozza Őn Lenin
műveit?”
ЛГ 1932 № 4
Праздник дивизии
A hadosztály ünnepe. [Riport].
РОСТ 1932 № 4
* О строительстве самолета-гиганта
Egy óriás repülőgép építéséről.
ЛГ 1934 № 4
* Собрание писателей, посвященное итогам 17. съезда ВКП (б)
A XVII. pártkongresszus eredményeit tárgyaló írógyűlés.
ЛГ 1934 № 28
- 1935 Перекоп
Perekop.
ЛГ 1935 № 63
Разговоры о гуманизме и прочем
Beszélgetés a humanizmusról és egyebekről.
ЛГ 1935 № 42
- 1936 Облик героини
Egy hősnő arculata [Riport egy sztahanovista textilmunkásnőről].
ЛЕГКАЯ ИНДУСТРИЯ 1936 № 81

II. A

- 1930 Л***: Матэ Залка. Биографическая заметка.
ЛГ 1930 № 5
- 1931 Казан: Литература венгерской революции.
ЛГ 1931 № 15
- 1932 П. Березов: Краснознаменец на литературном фронте
ЛОКАФ 1932 № 5
А. Кр-ов: Писатель-боец
ЛГ 1932 № 17
- 1933 Я. Н.: Боец-большевик
ЛГ 1933 № 45
- 1934 Б. Иллеш: Пишущая машинка и пулемет. Венгерские рев. писатели между двумя
революциями
ЛГ 1934 № 34
- 1937 Ж. Р. Блок: Борьба за культуру – борьба против фашизма
ПРАВДА 1937 № 210
Вечер памяти М. Залка
ЛГ 1937 № 69
Л***: Героические биографии. Матэ Залка.
ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНАЯ ЛИТЕРАТУРА 1937 № 11 с. 149 161.
Л***: Памяти Матэ Залка
ЛГ 1937 № 69
Матэ Залка – генерал Лукач (Редакционная статья)
КОММУНИСТИЧЕСКИЙ ИНТЕРНАЦИОНАЛ 1937 № 7
Л. Славин: Матэ Залка – генерал Лукач
МГ 1937 № 10 с. 335 340.
А. Фоньо: Писатель-боец
Зн 1937 № 9 с. 180–189
Эренбург И: Генерал Лукач (Матэ Залка)
ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНАЯ ЛИТЕРАТУРА 1937 № 8
Рецензии на роман „Добердо”:

- А. Волжин: ЛИТЕРАТУРНОЕ ОБОЗРЕНИЕ, 1937 № 18
Ю. Олеша: ЛГ 1937 № 45
В. Кирпотин: ПРАВДА 1937 № 221
- 1938 Вс. Азаров: Матэ Залка
РЕЗЕЦ 1938 № 13 с. 20–21
Вс. Азаров: Писатель-боец
Зв 1938 № 6 с. 246–251
П. Березов: Писатель-герой
НМ 1938 № 6 с. 256–259
Галло, Луиджи: Военный комиссар и инспектор интернациональной бригады
Зн 1938 № 8 с. 197–198
Друзин В: Живой писатель и постный критик
РЕЗЕЦ 1938 № 17
А. Исбах: М. Залка
Зн 1938 № 8 с. 190–193
А. Караваева: О М. Залка
Зн 1938 № 8 с. 181–186
Р. Кармен: Светлый человек
Зн 1938 № 8 с. 198–204
В. Кирпотин: Предисловие
М. Залка: Избранное. М. 1938. СП с. 3–12
Л***: Матэ Залка
ЛГ 1938 № 32
К. Левин: Матэ – наш товарищ
Зн 1938 № 8 с. 186–190
Л. Никулин: Памяти товарища
ЛГ 1938 № 32
Памяти Матэ Залка. Статьи, воспоминания, стихи М. 1938. Изд. СП 120 с
Н. Замотин: Рецензия
КНИЖНЫЕ НОВОСТИ М, 1938 № 19–20 с. 23–25
Пла-И-Бельтран: Слава герою
Зн. 1938 № 8 с. 196
Г. Реглер: Боевой интернационалист
ЛГ 1938 № 32
Л. Славин: Предисловие
М. Залка: Рассказы. „Библиотечка Огонька” № 12 изд. Жургазобъединение.
Р. Солопов: У костра. Памяти М. Залка
Зн. 1938 № 8 с. 209–213
С. Трегуб: Памяти Н. Островского
ПРАВДА 1938 № 351
А. Фоньо: Матэ Залка – генерал Лукач
КОЛХОЗНИК 1938 № 8 с. 55–58
В. Щкловский: Матэ Залка
Зн 1938 № 8 с. 178–181
А(лексей Э)йснер): Воспоминания адъютанта
Зн 1938 № 8 с. 204–208
И. Эренбург: Матэ Залка – генерал Лукач
ИЗВЕСТИЯ 1938 № 135
I. Ehrenburg: Zalka Máté — Lukács generális. Új Hang 1938. 8. sz. 89–91 l.
Рецензия на роман „Добердо”:
М. Живов: КНИГА И ПРОЛЕТАРСКАЯ РЕВОЛЮЦИЯ, 1938 № 2
СМЕНА 1938 № 3 с. 2
А. Теплов: ЧТО ЧИТАТЬ? 1938 № 7 с. 9
Рецензия на другие произведения М. Залка:
Н. Чертова: Избранное. ЛИТЕРАТУРНОЕ ОБОЗРЕНИЕ, 1938 № 20 с. 15–21
И. С.: Рассказы РЕЗЕЦ 1938 № 10 с. 24
- 1939 Гергель Шандор: Матэ Залка – генерал Лукач.
изд. МГ 1939 № 48 с (с портретом)
Рецензии:
В. Марин: КНИГА И ПРОЛЕТАРСКАЯ РЕВОЛЮЦИЯ 1939 № 10 с. 96–97
А. Д.: ЛИТЕРАТУРНОЕ ОБОЗРЕНИЕ 1940 № 1 с. 22 23

- К. Бучинская: МГ 1940 № 2 с. 157—158
 Р. Миллер—Будницкая: Названные братья испанского народа
 Зн 1939 № 5—6 с. 247—248
 Л. Никулли: Памяти Матэ Залка
 ПРАВДА 1939 № 160
 Р. Штейнер: Встречи с генералом Лукачем
 ЛГ 1939 № 32
- 1940 Б. Иллеш: Матэ Залка
 30 ДНЕЙ 1940 № 5—6
 С. Ипполитов: Незавершенные замыслы Матэ Залка
 ЛГ 1940 № 32
 А. Исбах: М. Залка
 ЛГ 1940 № 32
 Л***: Вечера памяти М. Залка
 ЛГ 1940 № 33
- 1941 Р. Азарх: Генерал народа
 НМ 1941 № 3 с. 134—146
 Б. Иллеш: Старый крестьянин и его младший сын
 ОГОНЕК 1941 № 16
 В. Кирпотин: Предисловие
 М. Залка: Избранное. М. 1941 СП с. 3—10
 Рецензия:
 Избранное. ЧТО ЧИТАТЬ? 1941 № 7 с. 13
- 1947 Вера Залка: Матэ Залка — генерал Лукач
 Зн 1947 № 7 с. 179—191
 Ф. Левин: Предисловие
 Залка М.: Избранное. М. 1947 СП с. 3—8
 О. Савич: Матэ Залка — генерал Лукач
 КРАСНАЯ ЗВЕЗДА 1947 № 135
 О. Савич: Победа жизни. Памяти М. Залка
 ЛГ 1947 № 24
 О. Савич: Страницы воспоминаний
 НМ 1947 № 12
- 1949 Н. Островский: Романы. Речи. Статьи. Письма.
 Гослитиздат. М. 1949. стр. 587
- 1950 С. Трегуб: Н. Островский.
 Изд-во МГ М. 1950 с. 182—183
 Н. Чекменев: Незабываемые встречи
 ҚАЗАХСТАН (Алма-Ата), 1950 № 23 кн. 6.
- 1951 Ю. Смолич: Писатель и читатель
 ЛГ 1951 № 58
- 1952 Н. Венгров: Николай Островский
 Изд-во АН СССР М. 1952. стр. 199, 204, 209, 302
 Йозеф Пинтер: Матэ Залка — генерал Лукач
 ЛГ 1952 № 71
 К. Симонов: Предисловие
 М. Залка: Янош-солдат. М—Л. Детгиз. 1952. с. 3—6
- 1954 И. Эренбург: Матэ Залка — генерал Лукач
 Сочинения в 5 томах. ГИХЛ т. 5. с. 523—528
- 1956 А. Караваева: Памяти писателя-борца
 ЛГ 1956 26 апреля
 В. Кондратенко: Матэ Залка на Украине.
 СОВЕТСКАЯ УКРАИНА 1956 кн. 4. с. 152—161
 А. Талвир: Мои встречи с Матэ Залка Из воспоминаний)
 ДРУЖБА НАРОДОВ 1956 № 6 с. 164—165
- 1957 Е. Долматовский: Герой возвращается (воспоминания)
 ЛГ 1957 8 июня
 А. Исбах: Писатель-революционер
 СОВЕТСКАЯ РОССИЯ 1957 11 июня
 М. Кольцов: Памяти Матэ Залка. (Речь на вечере в Доме советских писателей
 в декабре 1937 г.)

- ИНОСТРАННАЯ ЛИТЕРАТУРА 1957 № 6 с. 238—241
 И. Макаров: Писатель-герой
 КРАСНАЯ ЗВЕЗДА 1957 11 июня
 А. Рабцевич: Встреча с Матэ Залкой. (Воспоминания)
 СОВЕТСКАЯ ОТЧИЗНА 1957 № 3 с. 126—127
 Эйсер Алексей: Смерть генерала Лукача (Из воспоминаний)
 НМ 1957 № 6 с. 211—221
- 1958 А. Исбах: *Лицом к огню*. Литературные портреты.
 М. 1958. СП 316 с
 Е. С. Мартемьянова: *Матэ Залка*. Библиографический указатель
 М. Изд-во Всесоюзной Книжной Палаты. 1958. 19 с
- 1959 Я. Гордон: *Героическая Жизнь Матэ Залка — генерала Лукача*.
 М. Воениздат. 1959. 159 с
 Я. И. Гордон: Матэ Залка в Испании (1936—1937)
 Ученые записки (Таджикский Университет). т. 19
 Серия филол. наук. вып. 3. 1959. с. 91—131
 И. Крамов: Матэ Залка — генерал Лукач. (Из биографии)
 ДРУЖБА НАРОДОВ 1959 № 10 с. 239—246
- 1961 М. Кацер: Холодные университеты (Матэ залка в Сибири)
 ЕНИСЕЙ 1961 № 3 с. 91—95
 П. Евсеев: „Быть достойным сыном страны!“
 газ. КОММУНИСТ 1962 12 июня
 газ. ПРАВДА ВОСТОКА 1962 10 июня
 А. Исбах: Матэ Залка — генерал Лукач
 ЛГ 1962 12 июня
 И. Крамов: *Литературные портреты*
 М. 1962 СП 336 с
 О. Моисеев: Коммунист Матэ Залка
 УЧИТЕЛЬСКАЯ ГАЗЕТА 1962 12 июня
 М. Хевеши: Матэ Залка — генерал Лукач
 МОСКОВСКИЙ КОМСОМОЛЕЦ 1962 10 июня
 Эйсер Алексей: Матэ Залка — генерал Лукач
 ИНОСТРАННАЯ ЛИТЕРАТУРА 1962 6 с. 257—260

И. В

- 1935 Н. Островский: *Рожденные бурей* (роман)
 МОЛОДАЯ ГВАРДИЯ 1935 № 7 с. 17
- 1938 Вс. Азаров: *Песня о венгерском друге* (стихи)
 ЛИТЕРАТУРНЫЙ СОВРЕМЕННИК 1938 № 2 с. 98—99
 М. Исаковский: *Песнь о генерале Лукаче* (стихи)
 Стихи и песни. ГИХЛ М. 1938 с. 41—42
 Б. Лавренев: *Начало дпуги* (драма)
 Зв. 1938 № 5 с. 12—47
 Л. Первомайский: *Последняя встреча* (стихи) НМ 1938 8
 В. еметов: *Друг* (рассказ)
 ЗН. 1938 8 с. 170—178
 Sz. Scsircsov: *Fűk* (vers). *Új Hang* 1938. 6. sz. 27 l.
- 1947 Е. Винецкий: *Солнечный человек* (рассказ)
 ЛИТЕРАТУРНЫЙ ТАТАРСТАН (Казань) 1947 № 1
- 1951 Л. Космодемьянская: *Повесть о Зое и Шуре*.
 Лениздат. 1951. с. 144—146
 К. Симонов: *Генерал* (стихи)
 Сочинения в 3 томах. М. 1952. Гослитиздат, т. 1. с. 7—8
- 1963 М. Тихомиров: *Генерал Лукач* (роман)
 М. 1963. изд. МГ с. 381 Илл. В. Суриков.

JEGYZETEK

- [1] RADÓ GYÖRGY, Adalékok a magyar irodalom orosz bibliográfiájához. Вр. 1949. 71.
 [2] Венгерские писатели. Издания в СССР. 1917—1954.
 Всесоюзная южная палата. М. 1955. (ротатор).

[3] FENYVESI ISTVÁN, Zalka Máté és szovjet író-kortársai. *Tiszatáj*. 1956. 3. 186—92.

[4] Летопись газетных статей,
Летопись журнальных статей,
Летопись рецензий,
Книжная летопись.

МАТЭ ЗАЛКА И СОВЕТСКАЯ ЛИТЕРАТУРА (БИБЛИОГРАФИЯ)

И. Феньвеш

Библиография является дополнением к касающимся М. Залка частям библиографий Д. Радо (1947) и Всесоюзной Книжной Палаты (1955). Она содержит: выходные данные о советских изданиях произведений писателя в 1955—1963 годы (раздел I. А) и его соед. литературно-общественной публицистики' опубликованной в советской печати 1924—1963 гг. (I. В) Впервые дается максимально полная библиография работ советских авторов, посвященных писателю: критико-мемуарного жанра (II. А) и художественных произведений советских писателей (II. В.)

В виде приложения публикуются два неизвестных документа: фотография 1928 г., где Матэ Залка изображен вместе с армянским советским писателем Наири Зарьяном, и пригласительный билет на открытие мемориальной доски Д. Фурманова (1936), где Залка был одним из членов оргкомиссии.

MÁTÉ ZALKA UND DIE SOWJETLITERATUR (BIBLIOGRAPHIE)

Von

I. Fenyvesi

Die Bibliographie ergänzt den Máté Zalka betreffenden Teil der ungarischen literarischen Bibliographie von György Radó (1947) und der Sowjet-Büchekammer. Sie enthält die Angaben der sowjetischen Ausgaben (I. A.) der Werke des Schriftstellers zwischen 1955—1963 und die seine literarisch-publizistischen Artikel (I. B.), die zwischen 1924—1963 in der sowjetischen Presse erschienen waren. Zum ersten Mal wird hier eine Vollständigkeit anstrebende Bibliographie, teils kritischer, oder memoire-artiger (II. A.) und belletristischer (II. B.) Schriften der sowjetischen Verfasser über Zalka mitgeteilt.

Als Anhang führen wir zwei unbekannte Zalka-Dokumente vor: eine Photographie aus 1928, an der Zalka in der Gesellschaft des sowjet—armenischen Dichters, Nairi Zarján zu sehen ist und eine Einladung zur Enthüllungsfierlichkeit der Furmanov-Gedenktafel (1936), wo Zalka einer der Organisatoren war.